



A'

TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG²
ENGEDELMÉVEL.

(11.)

Költ *Bétsben*, Kis - Asszony - Havának
(Augustusnak) 5-dik napján, 1794-dik
Eszteendőben.

Frantzia Ország.

A' Kontra - Revoluzsiótól való félelme,
's őrizkedése a' Közjóra ügyelő Deputátzió-
nak olly nagy, hogy annak próbáival
tellyesek a' már egynehány hetektől fogva
magából *Párisból* jövő tudósítások. —
Közlöttünk ezen próbákból némellyeket;
öszve - summálunk most még többeket,
mellyek között leg-elől említjük a' *Márs-*
Oskolájának Páris mellett való fundálását.
Robespierre' Követői vétkül tulajdonították

L

vala a' gilljotínoztatott *Briffot*' Követőinek, hogy azok testörzõ Sereget akartak magok mellé fel-állítani; 's most magok — egy (elsõ Júniusi) Végzése által a' Nemzet-Gyűlésének — azt elközlötték, hogy Fr. Országának 600 Distriktusaiból *Páris*' izomfzedságába egy mezõre (*Camp de Sablons*) 3000 Iffjak — 16 es 18 esztendõsök közt lévõk, és a' leg-buzgóbb Pátriotáknak Fiaik — gyülekeztek - öfzve Július' 8-dik napjáig, hogy ott Katonákká formáltassanak. Még Júliusnak 5 dikén küldöttek a' már egygyütt vólt Iffjak egy Deputátziót *Párisba* a' Jakobinusokhoz, mellynek Szószóllója így kezdte beszédjét: „Mi vagyunk úgymond, az Elõljárói egy új Seregnek, melly kész, viadálra indulni. Mi híven eljárunk kötelességinkben, meg-tartjuk esküvésünket 's a' t. A' Jakobinusok' Elõlülõje így felelt: „Haza' Reményei! méltóképpen eleget fogtok ti tenni az õ (a' Haza') várásának. Bízik õ, hogy ti, az Atyáitok által szerzett szabadságot meg-tartándjátok.“ — *Lebas*, és *Pejffard* — Nemzetgyűlési Biztosok a' *Mars*-Oskolájánál, így írtak Júl. 9-dikén a' N. Gyűléséhez: „A' *Mars*-Oskolájába rendeltt 3 ezer Iffjak közzül némellyek 12 és 15 óránnyi járó földet jöttek egy nap, tsak hogy el-érkezhessenek a' ki-rendeltt 8-dik Júliusra. Ha 3 ezer helyett, 30 ezer Iffjakat kívánt volna a' N. Gyűlése: mind itt termettek volna. —

Meg is történt, hogy sokkal többen érkeztek némelly Difriktusokból, mint a' mennyin meg vóltak határozva; az igaz, hogy az úti költséget magok kasszájokból tették a' Difriktusok. Olyan Ifjak is vagynak, kiknek nem hibázik több két vagy három hónapnál a' meg-kívántató időből. Nagy keménykedés vólna, ezeket vissza küldeni. A' többek között *Lambert* nevezetű, 15 esztendőös és tiz hónapos, bé-lép sátorunkba, „Ha, úgymond, két hónappal éltesebb vólnék: hozzá kezdhethnék Hazám' szolgálatajának tanulásához, egy lennék a' *Márs'* Tanítványjai között; de a' Törvény megölet engemet a' bánattal: ezt én nem érdemlettem “ — Nem szólhatott többet, zokogásai miatt. Meg-illetődvén illy magaki-nyilatkoztatásán, meg-hagytuk ötet felesleg való Tanítványnak. “ — Ezen előadás szíerént, annyira nevedkedhetik még a' *Márs'* Tanítványyinak száma, hogy testőrző Serege telik belőne a' Közjóra ügyelő Deputátzionak.

Második próbáúl, fel-hozzuk a' revolutzionáris keménységnek, mindúntalan nagyobb erőben való gyakorlását. — Jóllehet szakadatlanúl tartanak *Párisban*, a' tsoportos gilljotínozások: még is Júl. 18-dikán hét ezer hat száz hatvannégyre ment a' Rabok' száma, a' *Conciergerie* nevű tömlötzbéli Foglyokon kívül. Nem tsak *Párisnak*, hanem más Frantzia fő Városok-

nak piattzaikat is öntözi a' kimélletlenül ontott frantzia vér — így írt egy *Párisi Levél*, Július' 19-dikén. — Tsak magában *Rennes Városában*, úgym., többet nyesett-le 151 főknél a' gilljotin. vasa, egynehány napok alatt. — *Arras (Atrebrates)*, és *Cambray (Cameracum)* Városokban Nemz. Gyülési Biztosságot viseltt *Lebon* nevezetűnek kegyetlenkedései ellen, panaszment *Párisba*, melly panasz eránt *Barrere* olly formán nyilatkozattatta-ki a' N. Gyülés előtt Júl. 9-dikén a' Közjóra ügyelő Deputátzió' vélekedését: hogy nem hagyja ugyan helybe a' Deputátzió, *Lebon'* bánása - módját; de nem is kárhoztathatja, minthogy annál fogva tisztúlt-meg *Cambray* a' Hazaárulóktól. Mit nem követhetne-el pedig egy Republikánus Ember, szabadon, az Ariftokrátzia ellen való gyülölségből? Az efféle tselekedetnek hibás módját helyre hozza az indító - oknak jósága, a' mellyből származik az. " El-mellőztetett tehát a' *Lebon* ellen tett panasz. *Dubois-Crance* ellenben, a' ki *Lyon Városát (Commune-affranchie)* ostromlotta vala, és minekutánna bé-ment abba, olly sok vért ontatott ottan: Július' 11-dikén ki-töröltetett még is a' Jákobinusok' *Laitromából*, azért, mivelhogy *Robespiernek* és *Couthonnak* elő - adásaik szerént, kedvezőleg bánt sok öfzve - esküdttekkal. — Hatalmat adott a' Nemzet - Gyülése, Júl. 9-dikén a' Közjóra 's a' Közbátorságra

ügyelő Deputátzióknak, hogy el-botsáttathatnak némelly foglyokat; de ezek a' foglyok tsupán olyanok 1.) a' kik tulajdonképpenvaló mezei munkás, vagy kézmíves szegény Legények; 2.) ollyatén helyekből valók, mellyekben nem megy fellyebb a' Lakosok' száma ezer kétfélszázal; 3.) kikre nints afféle panasz, hogy a' hazaárulás' vétkének valamelly nemében részeseültek vólna; hanem p. o. arra hagyták talán magokat vétetni, némelly hajdani Egyháziak által, hogy sürgessék az előbbeni Religiónak közönséges vissza-állítása't 's a' t.

Harmadik próbát találunk azokban a' tüzes beszédekben, mellyeket az elhatalmazni kezdett vendégeskedések, és bélesség-emlegetések ellen nem tsak *Robespierre* tartott a' Jákobinusok' Klúbjában, 's *Barrere* a' N. Gyűlésében; hanem a' Nzeti Ágens is — *Chaumette*' Szuktzesszora — a' *Párisi* Magisztrátus előtt. — Ide tartoznak *Robespierre*'nek, és *Barrer*'nek újabb beszédjeik is, mellyeket mondottak: amaz a' Jákobinusok' Társaságában, Júl. 16-kán; ez pedig a' N. Gyűlésében, Júl. 18-dikán. *Robespierre*' hosszú Orátziójából következő tikkelyeket közlünk: „Az, úgymond, nékem a' tzelom, hogy el-kerültessem minden Hazafiakkal a' töröket, mellyek vettetnek ő-nékiek; és megakadályoztassam, hogy a' N. Gyűlésében

új fáklyája ne gyűjtassék a' visszálkodásnak. Minden nap látjuk, 's nem lehet titkolni, hogy meg alatonítani, és semmivé akarják tenni a Nemzet Gyűlését, rettentések által. Vagynak olytán öfzve sereglések, melyeknek izéllýok az, hogy minden Tagja a' N. Gy. nek úgy tartsa magát, mint a' Közjóra ügyelõ Deputátzió által ki-szenter-tziáztatott izeméllyt. — Könnyü móddal, és a' pártosoktól való nyughatalankodtatás nélkül végbe mehetne a' revolúzió, ha minden Emberek egyenlõ Barátjai volnának a' Hazának, és a' Törvényeknek. De még ennek sok héjjával vagyunk. Bizonyosságul hívom én itt a' jó-lelkü Embereket, ha nem úgy vagyon-é a' dolog? hogy midõn védelmezni akarnak õk egy Páriotát. kit az Aristokrázia öfzve - rontott, 's egy tsapodar Aristokrata elõ-áll: nem mindjárt sokan tsoportoznak-é e' mellé, a' kik fel-fogják az ügyét? — Esmérjük-meg tehát, hogy még nem eléggé erõs fundamentomon áll a' revolú. Igazgatás, és hogy Faktziók vagynak, mellyek ennek ellene dolgoznak. — — En iparkodom eleit venni, hogy hasonlás ne táradjon, és két ellenkezõ Felekezetekre ne öfzollyon a' Nti Gyűlés. Kérek minden Tagokat, hogy óltalmazzák magokat, bizonyos izeméllyeknek hitetlen ámitásaik ellen, a' kik minthogy magok félnek: öfzlatni akarják mások között felelmeiket. — *Barrere*, minekutánna

elől-számlált volna némelly győzedelmeket, így szólott a többek között: „Kétszerezsednek a' rágalmazások ugyan azon időben, mellyben sokasodnak a' Közöns. Társaság' szerentséi. — Méltó a' meg-jegyzésre, hogy az *Olasz-Országból* vett tudósítások után, egyfersmind tapasztaltatnak: kívülről; a' (Frantzia) Ki-költözteknek örömök, 's fenyegetődzések, és az *Angliai Parlamentombélieknek* nyughatatlankodások; belőlről pedig: a' Pátriotáknak üldöztetések, a' hamis hírek, és a' gyilkos szándékok. — *Párisban* feles számmal vagynak a' Népi Társaságoknak (*de Sociétés populaires*) Küldöttjeik, kiknek nagy része, álnokságokban foglalatoskodik; és a' kik, ha Pátrioták, több jót tehetnének önnön honnyaikban, mint a' Közép - Gyülekezetben (*Páris Városában.*) A' Közjóra ügyelő Deputátóió intézeteket fog tenni eránta, hogy ezek a' sok haszontalan Deputátusok villa-küldődjenek a' magok Társaságaikhoz; 's meg-gátoltassék azoknak gonosz szándékjok; a' kik háborgatják még a' Közöns. Társaság' közép - pontját. — Ha élesíti az *Anglus*, ölö vasait: vigyáznak a' *Republikánusok.* — Avagy egy politikus *Gigással* kell-é küzködni *Angliának?* A' Fran. Köz. Társaság' sorsa nem lehet kétséges: bé-írta azt a' Győzelem, a' Világ' és Székulunkok" Laistromába, “

Negyedik próbát szolgáltat, *Robespierre*nek maga - viselése. — Valamint eleitől fogva igen vigyázott ő arra, hogy változó gondolatokat, és gazdagság után való ásítozást ne mutasson; úgy most is különös gondossággal el - hárít minden afféle történeteket, mellyek gyanúságba ejthetnék őtet, a' nagyra való vágyás, és Diktatorság után való esdeklés eránt. — *Fayette*, és *Pethion* — *Párisi* Komendáns, és Polgármester - korokban — külsőkép - pen is ki - nyilatkoztatták azon való belső örömöket, ha közönséges tzeremoniák' alkalmatosságával, hallhatták mindenfelől, az ő személlyeiket tárgyazott *Éllyen* - kiáltozásait a' Népnek; *Robespierre* ellen - ben, mindent el - követett, hogy a' Fő - Valóság' tiszteletére szenteltetett Inne - pnapon (melly vólt Pünköst - napja) *Vivátot* ne kiáltson néki valaki; a' minthogy akkor is, midőn első Beszédje után ki - indúlt ő az Oratori Székből, 's ment a' sokaság között egy lángoló fáklyával, az *Atheismus* (Isten - tagadás') tsúfos ábrázolatjának el - égetésére; nem hallattak semmi egyéb kiáltások, hanem: *Éllyen a' Közönséges - Társaság!* — *Robespierre*' sugallásából adott - ki kéttség - kívül, Júliusnak 16 - dikán következő Rendelést a' *Párisi* Kom - mendáns *Henriot* is: — „Fegyver - viselő Rokonim! Midőn Ti, a' mi atyafiságos kis vendégségeinken együtt 'vagytok: ne

igyatok különösen semmi magános személy' egészségéért; egy Közöns. Társaságban ki kell terjedni az egészség-kívánásnak minden jó Emberekre; a' szabadságnak 's egyenlőségnek minden Barátira; és minden Tagokra, mellyekből áll a' Nagy Familia. Nints szebb dolog, mint egészséget kívánni mindazoknak, kik óltalmazzák a' Hazát, mellyet szeretünk; 's a' Törvényeket, mellyeket kedvellünk."

Erdély Ország.

Szebenből, Júliusnak 19-dikén. — „*Liston Úrról*, a' ki ezen utazott vala kereszttül *Konstantzinápolyba*, olly szándékkal, hogy fel-váltsa ott *Ainsley Urat*, a' *Nagy - Britanniai* Követségben, írtam vólt a' *Hírmondónak*: írok most *Ainsley Úrról* is. Ez a' derék Gavallér, Júl. 13-dikán érkezett Városunkba, mellyben minekutánna meg - nézegette vólna a' mi, látást érdemlett, nevezetesen a' többek között néhai Gubernátor Báró *Bruckenthal* Úrnak Könyv - Pénz - és Kép - Tárjait (Bibliothekáját, Müntzkabinétját, és Bildergalleriáját): már tegnapelőtt ismét tovább kezdette folytatni, *Bétsen* kereszttül vejendő útját *Anglia* felé. Tellyes ez az Úr reménységgel, azon tengeri győzedelemnek nagy foganatjáról, mellyet első Júniusban vettek az *Anglusok* a' *Frantziákon*."

„Vólt *Ainsley* Úrral, egyéb úti Társain kívül, *Meyer* nevezetű Festő is. — *Római* Fi, és az *Arkhitektonikában* (*Épületek* rajzolásának mesterségében), *Piranesi* Tanítványa. — *Europában*, utóllýára vólt ez, a' *Nápolyi* Kiralynak kies múlató helyében, *Porticiben*, melly híres, a' sok szép Státuákról (faragott képekről), és a' *Vesuvius*' tüze által el-borítottatott néhai *Herculanum* Városának maradványairól. Azóltától fogva el-járta *Barbáriát*, *Lybiát*, *Egyiptomot*, a' *Veres-Tenger*' partjait, *Arábiát*, *Syriát*, *Mesopotámiát*, *Palaes-tinát*, *Kis-Asiát*, 's *Görög-Országot*, és tsak nem minden leg-nevezetesebb helyeknek, 's vidékeknek festett ábrázolatjaikat hozta magával. Láttam p. o. nálla, a' *Libyai Jupiter Ammon*' Templomát, melly-ről, *Nagy-Sándor*' idejétől fogva, eredeti tudósítást senki se közlött; láttam *Karthágo* Városának, *Tunisztól* nem messze lévő romladékit (ruináit); a' *Memphisi* Pyramisokat; *Antiochiát* 's a' t. — Mitsoda-fzándékkal vagyon *Meyer*, ezen ritkaságok eránt: meg fogom írni következő levelemben. Most tsak azt említem még rólla, hogy meg akarja jární egygy *Anglussal* a' *Nilus-vize*' származásának helyeit is.“

„Sok égi háború, de még is kevés esső jár itt *Szeben* körül.“

Déváról, Júliusnak 19-dikén. — „Az emberi természet' esméretére vezető magá-

nos Történetek' Históriájában méltán helyet érdemel, úgy itélem; egy olly Embernek erőszakos ki-múlásáról való hiteles tudósítás, minémű volt néhai N. *Csóka Sámuel*, a' kiről emlékezett vala Qqq árkusa a' *M. Hirmondónak*. — Hánykódó indulatai között, egy levelet útasított tegnapelőtt a' nevezett Szerentsétlen, született *Josintzi Juliánna* Báró-Affzonyhoz, kivel házassági életben élt, 's magzatokat is nemzett. A' Levél' értelmét látni lehet az itt következő írásból, melly a' testamentommal, és még egy más rövid írással együtt, a' ki-múltt Rab' asztalán találtatott.

„Kedves Juliskám! Tegnap, az ez előtt küldött Levelemben kértem volt, hogy magáról, gyermekeiről, és házaról, töllem, utolsó rendeléseim' által-venni jöjjön-bé hólnap, az az Tsötörtökön jó reggel; most is abban meg-változhatatlanul állván, kérem: múlhatatlanul hólnap, úgymint Tsötörtökön kilentz órára bé-jöjjön; különben, valamint életemről, úgy halálomról se kívánjon tudni, és többfőzr hozzám soha bé se jöjjön. — Mikor ez utolsó kérésem' nem tellyesíti: végye illy utolsó szívem' ki-nyilatkoztatását, mint volt Hitéssének.“

Csókádnak vig kedve örök gyáfszba lépe,
Értted, ki szívemben voltál Világ' Szépe;
Mert látom, irigység kezemből ki-tépe,
De volt hívségednek lessz szívemben képe.

A' Világ' kedviért, új Szerentsétlennek
Tevél, 's bánatimban, jaj! feneketlennek;
Még is tiszta szívből könyörgök Istennek,
Tegedet meg-áldjon; engem' vezessenek.

Példásan, hogy légyen minden elégelve,
Midőn keserőség' poharát meg-telve
Rám köszönvén, aztat, egélz ki-emelve
Meg-ittam, utólsót rája el-lehelve.

Jaj! Te gyermekiddel, kedvesebb napokat
Élly, mellyek között rendelly egynehány órákat,
Egét engefeltelni azért, ki Világot
El-hagyja mindjárt a' Változandóságot.

Tsötörtökön, délelőtti 9 óráig tsendesen vólt; kilentz óra után pedig szinte tizenkettőig nagy indulattal imádkozott Cs. S. Kevéssel 12 óra előtt meg-értvén, hogy Feleségéhez botsátott levelének nem lessz foganatja, ezeket a' rendeket írta:

Átkozott ez óra, melly e' napot közli,
És a' meg-élhetőt gyilkosúl meg-öli;

Maradj-el már Világ tölem hivságiddal,
Csóka siet, indul te bosszúságiddal.

E' meg-lévén, belső Strásájához ment, 's egy aranyat nyújtván nékie így szóllott hozzá: *Te mindjárt változol; és im' könynyeimet látod, mellyek e' Világért húllanak szemeimből; te, e' mellett könyvezz-meg a' kortsmán engemet.* Azzal a' Strásától elfordulván, vette imádságos könyvét; ment az olasz fal megé, melly az ágya előtt állott; és midőn ütné a' tizenkét órát: úgy lött magának egy pisztolyt a' mellyjébe, hogy leg-ottan halva dült az ágyára. “

Magyar Ország.

Újvidékről, Júliusnak 28-dikán. —

„Júliusnak 26-dik napján, ezer két száz Frantzia Foglyok érkeztek négy hajókon *Pétervár* alá, kiknek fele a' *Pétervári* Várban maradott; fele pedig a' *Temesvári* Várba szállított - által, más nap délután. “

„Az ideji aratás, kaszával ment végbe többnyire ezen a' részen is: mert a' szárazság úgy meg-ritkította az éleket, hogy éppen nem lehetett benne fogni jó markokat.“

„A' széleken lévő *kontumátx* (tisztuló) házak zárva tartatnak, és az által-menetel *Belgrádba*, valamint az onnan-való által-jövetel is meg nem engedtetik. Az épségben maradhatott Lakosok, nagy részént erdőkben készítették magoknak lakótanyáikat.“

Hadi Környüállások.

Landrecies Várának vissza nyereséről azt mondta *Barrere* a' N. Gy. nek 17-dik Júliusi Ülésében, hogy az egy ember veszteségbe se' került: mert darrogtak ki ugyan az ágyúk a' Várból; de mivel tsupán 150 ölnyre ástak attól mindjárt az első ostromárkot is a' Frantziák; és ezt a' Várbeli Örizet éppen nem gondolta: tehát golyóbillait olly messzeségre lövöldözte, hogy azok száz öllel hullottak le, a' Fr. munkásokon túl. — Kapitulálni akartak a' Várbeliek: de meg értvén a' N. Gy. nek felöllök hozott végzését, hogy t. i. ha 24 órákig meg nem adándják magokat: azontúl mind el fogják vészteni életeket: kézszebbek voltak hadi foglyokká lenni. — számszerént két ezeren.

Az *Angliai* Kabinétba újjonnan felvétetett Tagok között — minéműek: Gr. *Fitzvilliam*, a' Titkos Tanáts' Prézidense;

Gr. *Spencer* a Titkos Tanátsnak Tagja; *Portland* Hertzeg, Státus-Titoknok; *Windham* Úr, Had-Titoknok — olyanok is vagynak, kik ennekelötte az *Oppozitzióból*, vagy a Ministériommal ellenkező Felekezetből valók voltak. Ezen intézetből reménységet formált magának az *Anglus* Nép a' bekesség eránt, nem ugyan olly fundamentomon, mintha *Portland* Hertzeg, és *Windham* Úr, békességről gondolkoznának, mivel ezek magok is olly értelemben vagynak, hogy folytatni kell a' hadat; hanem mivel úgy okoskodik, hogy a' nevezett Ministerekkel tsak ugyan készebbek a' Frantziák, békességről való alkuba ereszkedni, mint *Pittel*. Ezen okoskodásból, és a' rajta épült reménységből — így ír egy *Lonaoni* Levél — meg-tetszik: hogy könnyen reményli azt az Ember, a' mit kíván, bár ha több okai legyenek is a' nem-reménylésre, mint sem a' reménylésre.

Londonból, Júliusnak 18-dikén. — „Olly hír futamodott itten, hogy a' *Cherbourg* (frantzia) parthoz, 120 szállító hajók gyűltek össze, és 5000 főből álló reguláris katonaságot szándékoznak onnan *St Malo* szigetébe vinni. Ezen 5000 Emberek össze fogják kaptsolni magokat, egy más Sereg-összálllyal, melly már készen áll *St Maloban*, 's indulnak az *Irlandiai* (*Hiberniai*) partok felé, sok újj találmányú agyuzótsónakokkal. — Bizonyos do-

lognak tartatik itten, hogy *York* Hertzeg nem fog Hadi Vezérséget folytatni többé részünkről a' Frantziák ellen, 's minden órán itt leszz *Londonben*: vissza tér Seregünknek is egy része *Hollandiából*, 's nem marad ott több hűsz ezernél: *Smith* tengeri Vezérünk ellenben parantsolatot vett, hogy a' kormányozása alatt lévő ágyúzótsónakokkal haladék nélkül indullyon a' Skáidis vizére, 's óltalmazza arról *Hollandiát*.

„Tegnapelőtt tevődött itt közönséggé, ágyú-durrogások által, az a' hír: hogy a' *S. Domingói* Frantzia Birtokok' fő Városát *Port-au prince*t meg-vették Jún. 4-dikén az Anglusok.“

Mannheimből, Júl. 27-dikén. „A' Prussziai Sereg, közelebb vonta vala magát *Moguntziához*: de megént elébb nyomúlt, úgy hogy már most a' Rajnától fogva, *Meissenheimig* nyúlik.

Antverpia (Anvers) Városából, Júl. 22-dikén. „A' melly *Hollandus* Katonák őrizeten vóltak itt egy ideig: *Zelandia* Tartományok felé vették innen újokat. A' magazinomok is el szállítatnak innen. A' Frantziák, mind inkább inkább közeleltének hozzánk — *Nieuportba*, — melly magát, minden fel tétel nélkül adta meg — Júl. 18-dikán estve ment bé az ellenség.

Aachen (Aix-la Chapelle, Aquisgranum) Városából, Júl. 25-dikén. Ma est.

ve érkeztek ide emberek *Lüttich* (*Liège Leodium*) Városából, kik azt beszéllik: hogy midőn ők el-hagyták *Lüttichet*: 3 órányi járó földre voltak még onnan a' Frantziák. A' *Koburg* Hg' személyes kormányozása alatt lévő Ts. K. nagy Sereg *Mastrichton* alól fekszik most is, és *Vise-tig* nyúlik.

(*Viset*, 3 órányira fekszik *Mastricht-tól*, dél felé: ugyan annyira *Lüttich* Városától is észak felé)

Mastrichtban, a' *Hollandus* Őrizetet, Ts. Kir. Katonaszág váltotta-fel. — *Juliers*, vagy *Juliacum* Városa (melly, hasonlóképpen a' *Német-Birodalomnak Vestfáliai Kerületében* fekszik, mint *Aquisgranum*) óltalmazható állapotba helyezettetik: mivel arra mutatnak a' környülállások, hogy a' Ts. Kir. Sereg' bal szárnya *Juliacum* előtt választ tanyát magának.

Brüsszelből, Júliusnak 15-dikén. — „Tegnapelőtti dél-tájtól fogva, nem áll itt fenn a' *Károly*' Státuája.“

Eggy árkus Tódalékkal.



T Ó L D A L É K

A' Magyar Hírmondónak, Aug. 5-dik napján, 1794-ben költt árkusához.

Azoknak az *Aradi* nem egyesült Görög Megyében lakó Görög kereskedőknek neveik, a' kik a' jélelhaló Frantzia háborúban e' folyó élstendőben, Januar első napjától fogva, egy szabad Seregnak tartására, és az igirt lumánának fertály élstendőnként lejendő le fizetésére magokat le kötelezték.

Lakó helyek.	Neveik.	Ember.	Summa.
<i>Pecskán Arad Vár- megyében.</i>	Jankovits Is'ván	1/8 12	-- 30
<i>Gyorokon</i> --	Kristian Péter	1/8 12	-- 30
-- --	Kristián György	2/8 25	-- --
-- --	Stavro Kristián	1/8 12	-- 30
-- --	Dima György	2/8 25	-- --
-- --	Anastasovits Athanasius	1/8 12	-- 30
-- --	Kosztá Trigoni	1/8 12	-- 30
-- --	Kosztá Miklós	1/8 12	-- 30
<i>Világoson</i>	Dima Mihály	2/8 25	-- --
-- --	Argiri György	1/8 12	-- 30
-- --	Guma Konstantin	1/8 12	-- 30
<i>Balsán</i> --	Etsu Vaszili	1/8 12	-- 30
<i>Muszskán</i> --	Kosztá Miklós és Manoli György	1/8 12	-- 30
<i>Boros-Jenőn</i> --	Palkó Illés és Dime János	1/8 12	-- 30
<i>Széküdváron</i> --	Kosztá Lazarovich	1/8 12	-- 30
<i>Simádon</i> --	Dima Kosztá	1/8 12	-- 30
-- --	Thriantaphil János	1/8 12	-- 30

<i>Miskán</i>	--	György János	1/8	12	--	30
<i>Tóth Komlóson Békés</i>						
		<i>Vármegyében.</i> Rózsa János	2/8	25	--	--
<i>Oros-Házán</i>	--	Kalló György	2/8	25	--	--
--	--	Papp Miklós	1/8	12	--	30
--	--	Vangel Zsigmond	1/8	12	--	30
<i>Gyulán</i>	--	Georg Nicolae	1/8	12	--	30
--	--	Marcó Lázár	1/8	12	--	30
<i>Székhalmon</i>	--	Kristóf Antal	1/8	12	--	30
<i>Körös Ladányon</i>		György és Mi- hály Nestor	1/8	12	--	30
<i>Kun Sz. Mártonon Csongrád Vármegyében</i>						
	--	Kalló Theodor	1	100	--	--
<i>Szalontán Bihar Vármegyében</i>						
		Konstantino- vits Theodor	2/8	25	--	--
<i>N. Váradon</i>		Bosnyák Koz- ta Rozvani	4/8	50	--	--
--	--	Kesselin Tamás	1/8	12	--	30
--	--	Mihalovits Sándor	1/8	12	--	30
--	--	Demeter Antal	1/8	12	--	30
--	--	Antal János	1/8	12	--	30
<i>Diószegen</i>	--	Kiss Pál	2/8	25	--	--
--	--	Pap János Telegházi	1/8	12	--	30
--	--	Kis Miklós	1/8	12	--	30
<i>Belényesen</i>	--	Demeter Mihály	1/8	12	--	30
<i>Székelyhidon</i>		Kiss Ferentz	1/8	12	--	30

Arad Vármegyéből Simandról, Sztojanovits Miklós 50 for. *Ivis Jenőrül*, Jankovits Konstantin, és Sterjovich János 25 for. *Sékudvarról*, Pantó János 25 for. *Siklóról*, Koztántin György 25 for.

Békés Vármegyéből Békésről, Giba Mihály a' Pap 12 for. 30 kr. Goloska Demeter 12 for. 30 kr. Stojanovits Kozta 50 for. Theo.

dor Mihály 25 for. Charisich János 25 for.
 Csabáról, Giba Lázár 12 for. 30 kr. Dumbar
 Konstantin György 25 for. Berényről Kris-
 tóff János 12 for. 30 kr. Christo Charito 12
 for. 30 kr. Szarvasról, Franko Emanuel, Bar-
 daki Miklós, Demeter György, és Demeter
 István 25 for. Gyarmatról, Jánovits Zsigmond
 12 for. 30 kr. Gyomáról, Papaxi Athana-
 sius 25 for. a' Kunságból Kartzagról Pap Ist-
 ván 50 for. Saponus János 50 for. Ralya
 Mihály a' Pap 25 for. Kontorusch Tódor 25
 for. Joannovits Mihály 25 for. Kis Új Szál-
 lásról, Demeter Kristóf 50 for. Angyeli Kon-
 stantin 50 for. Turkeviből, Kontorusch Mik-
 lós 25 for. Madarásról, Bernárd Kristóf 12 fr. 30
 kr. Pautalis János 12 for. 30 kr. Kun-Hegyes-
 ről, Demeter Kristóf 25 for. Erős Pamli 12
 for. 30 kr.

Heves Vármegyéből, Gyöngyösről Sko-
 pián Todor 100 for. Pap Ferentz 50 for. Gur-
 kus Demeter 50 for. Akuglán Antal 50 for.
 Kutthutáki Panajóti 50 for. Driska István 37
 for. 30 kr. Saró Anastasi 12 for. 30 kr. Tur-
 nai Demeter 12 for. 30 kr. Turnai Margarét
 12 for. 30 kr. Demeter János 12 for. 30 kr.
 Ticsune Péter 12 for. 30 kr. Jászberényből,
 Haesi Latzköy 100 for. Haesi Athanasi Péter
 50 for. Martzali Konstantin 50 for. Martzali
 Peggy 25 for. Bosnyák Tódor 12 for. 30 kr.
 Theodori Márton 12 for. 30 kr. Sagallós Ar-
 gili 12 for. 30 kr. Arók-Szállásról Csubanuli
 János 50 for. Csubanuli Konstantin 50 for. M.
 Túrról, Pap Máté 25 for. Rátz György 25
 for. Török Sz. Miklósról Szafir János 25 for.
 Nagy György 12 for. 30 kr. Kirial György 50
 for. Papp János 25 for. Tifza Abadról, Ta-
 káts Miklós 25 for. Tifza Berzáról, Toti Ist-

ván 12 for. 30 kr. Sz. Imréről Illyés István 25 for. Kenderesről, Konstantin Demeter 25 for. Vanyáról, Gabó Konstantin 12 for. 30 kr. Szabolcs Vármegyéből, Nádudvarról, Takáts István 25 for. Bihar Vármegyéből Kabáról Philipp István 12 for. 30 kr. Csongrád Vármegyéből, Szeresről, Kaló Konstantin 100 for. Guricza János 50 for. Harisich Mihály 50 for. Hadzsi Konstantin 50 for. Guritza Tódor 25 for. Guritza Márton 25 for. Chrysantopol Demeter 12 for. 30 kr. Pap György 12 for. 30 kr. Nasto Konstantin 12 for. 30 kr. Nikolits Mihály a' Pap 12 for. 30 kr. Basil Miklós 12 for. 30 kr. Chadzsy Simon 12 for. 30 kr. Kun Sz. Mártonról, Vaics Charis 25 for. Csambali Kofzta Mihály 25 for. Vásárhelyről, Spiridon Charis 12 for. 30 kr. Tódor György 12 for. 30 kr. Csacso Mihály 12 for. 30 kr. Arvanti Pap Mihály 12 for. 30 kr. Popovits Demeter, az Oskola Mester 12 for. 30 kr. Konstantinovits Christo 25 for. Csanád Vármegyéből, Makoviáról Popovits Mihály 25 for. Valzil György 25 for. Sajténról, Demeter János 12 for. 30 kr.

Syrmiumból Kameniczről, Simonovits Elek, és Viatovits Kofzta 200 for.

T u d ó s í t á s o k.

Jó ideje már, hogy a' Szentiványi gazdálkodásra szolgáló deák Könyvét Magyarra fordítom, mellyet két részre osztok, és Hegyallyai szölköknek nemeivel, gyarapításával, munkájával, egy szóval minden minémüségeivel, annak utánna aszú szölkő, és másféle boroknak rend szerint való tsinálássának 's kétfiztéssének módjával, annak illendő tartásával gyarapítani fogok. Ezen munkámat előre

fizetésre akarom illy formára bocsátani, hogy
 a' költségemet kivévén, az azon felül lévő pénzt
 ő Felségének Hadi költségre térdem hajtás-
 sával ajánlyam. Ezen munka 45 árkusnál na-
 gyobb lézen, *Budán* Királyi Universitásnak
 betűivel illendő módon nyomtatatni fog, és
 azért annak 1 Rforint lézen az ára. Remén-
 lem érdemes Hazámfiaitól, hogy ezek Fels.
 Urunkhoz buzgó szeretetétől ösztönöztetvén
 munkámat, és abból került jó szándékomat
 meg nem vetik. Az előre fizetést bé szedő
 Urakat tetszésekre hagyom az Uraknak azt
 hozzá adván hogy ezek a' tizen eggyedik dara-
 bot jutalomúl kapni fognak. Az előre fizető
 pénz pedig *Csillag* Ignázt Királyi Universitas
 nyomtató műhelyinek Typogr. contra Agen-
 séhez küldetessen. Az előre fizetés Sz. Mi-
 hály napjáig fog bé szedetődni. Kérettetnek
 mind azon által a' bé szedő Urak, hogy az
 előre fizető Uraknak számát neveikkel, 's tisz-
 ségeikkel egygyütt, vagy nékem Körmöztre,
 vagy pedig felül említett contra Agens *Csillagh*
 Ignázt Urnak tudunkra adják, hogy azoknak
 neveiket nyomtatásba bé iktathassuk.

Csillagh Ferentz,
 Körmöztzi Magyar Professor.

Quod plerique hodie nouorum argumen-
 torum Auctores, qui Operum suorum prae-
 stantiae, atque perfectioni acrius intenti sunt,
 sapienter omnino facere consueuerunt, vt
 priusquam illa litteratorum hominum con-
 spectum, beneficio typorum, subire patiantur,
 Eorum iudicia, consilia, atque suppetias,
 praemissis Nunciis officiose implorare non
 intermittant; idem mihi quoque prouide agen-

dum esse ratus, tempestive hocce Foliolum eo animo publici facio juris, et in vulgus doctum dimitto, vt divulgatione ipsius mentem meam Patriae non minus, ac finitimarum Gentium Eruditis praeuie tantisper explicem; quo illi, quibus multa lectio, atque eruditio, materiae, quam pertractandam suscepi, vberior cognitionem, et adparatum parauit, me pro ea, qua in Bellas Artes atque Nationem nostram Hungaram propensa feruntur voluntate promptius, liberaliusque suis litterariis Symbolis opportuno tempore adiutum pergant.

Neque vero dubito quemquam tam auersum futurum a' Musis, qui per eas Nomen suum celebrari, atque immortalitati transscribi renueret: neque ego etiam tacitus quemquam praeteriturus sum, qui qualiquali subsidio accessionem lucubrationibus meis adferre contenderit. Si etenim ipsae florentiores quandoque Scientiarum Academiae, Eruditorumque Societates, quas ceu Litteratorum Dictatorum Concilia suspicimus, ad numeris omnibus aboluenda Molimina sua, vel soluenda multiplicia altioris iudaginis Theoremata, propositis largissimis Honorariis quorumuis priuatorum, quantumlibet remotorum, Doctorum Virorum opem, sententiamque efflagitare non dedignantur, quidni me, qui praeter addictum. Bonis litteris enitum, atque prognatum ex eo Ras Patrias pro ingenii mei, et propriae supellectilis Librariae tenuitate illustrandi, ornandique studium, nihil mihi adesse praesidii, atque facultatis maioris gloriari possum, in exposcendo Eorum Illustrium seu Exterorum, seu Domesticorum Virorum auxilio, quibus forte nec voluntas, nec modus mihi opitulatricem suam praebendi operam deesset, pudibundum, aut cunctantem esse deceret?

Itaque Illustri Musagetarum, et Litteratorum Coronae mea humillima deferens obsequia, annuncio, atque significo, me vestro, furoreque, Vatibus quibusvis familiari, percitum, ad pangendas ipsorum fidelium Apollinis, Musarumque Ministrorum laudes, qui ab exulta, magis propitia Minerua, seu *Hungarica*, seu *Latina Poesi*, hactenus e popularibus nostris aliquam Nominis censecuti sunt celebritatem, non sine grauiori motiuo, atque causa delapsum esse. Cum etenim, liquidissima perfusus voluptate, in isto Scientiarum, atque Artium Lumine, cuius fulgentissimi radii quaquauersus in abstrualissimos etiam Patriae nostrae angulos se se ex aequo exserunt, et in hac incredibili Doctarum Mentium contentione, atque aemulatione, qua tota propemodum feruet, atque aestuat Hungaria, cerne-rem non eo duntaxat Hominum Eruditorum conatus vergere, ut digna luce publica, digna perennaturis mandent chartis, sed emergere quoque, atque vocem suam attollere plures istiusmodi Scriptores, qui, exemplo Plutarchi et Suetonii, Illorum Vitas, Res, et Opera, immortalitatem emerita, singularibus consignarent Commentariis: Rem Gentilibus meis haud ingratham, ac una nullius seu praeiudicio, seu intercessioni obnoxiam tanto minus me acturum existimaram, si ipse ego scribendis, texendisquae *Poetarum Hungariae Biographiis* animum, atque conatum meum addicerem; quod aliunde, me tacente, Orbi Litterato probe cognitum existat, hanc materiam a nullo vnquam, cuius vestigiis latius pandendis, insistere possem, attactam esse. Quanto igitur durius, atque difficilior est, nemine praeunte Duce, salebrosam meare semitam, tanto, ad

frangendam laurorum siluam, acriores mihi subit stimulos Amor ille, et Desiderium, quo in propagandam illam nobilissimam Philosophiae Partem, quae Scientia Pulchri, seu Doctrina Boni Gustus, vulgo *Aesthetica* audit, spargendum item suauissimum Heliconiorum Florum Odorem, et celebrandam Eximiorum Patriae meae Poëtarum Famam, piissimo iuxta, ac tenerrimo flagro.

Bona igitur illorum venia nouo huic Operi ea mente, et cogitatione, manum, atque calamum adiungo, ut Vitas, et Res singulorum gestas, interrupto Carminis filo: ipsos vero Editorum, et Anecdotorum Operum titulos, atque recensiones soluta deducere intendam, occipiamque Oratione. Quod igitur, Deo Ter Optimo Maximo Auspice, felix, faustum, fortunatum, atque honorificum sit vniuersis Elegantiorum Litterarum Patronis, et Amicis; ipsi nobilissimae huius materiae scopum, indolem, et suppellectilem intimius perspicientes, nullo amplius seu interprete, seu hortatore egere videntur, ut qua quis symbola Litteraria meos adiutum pergat conatus, cuiuslibet minutim, et singillatim indicare, atque repetere debeam. Hiatus enim, et lacunae in *Czvitingeri*, *Bodónis*, *Sciuertii*, et aliorum, qui hos, seu praecessere seu subsequuti sunt, Biographorum Memoriis, creberrime occurrentes habita item prae manibus Inedita variorum domesticorum Poëtarum Carmina; denique rariora, atque fugientia Poëmata, tacite eos quodammodo admonebunt, quibus supplementis, et accessionibus nostram Opellam illustriorem non minus, quam locupletiozem reddere possint, atque valeant.

Nam quis tam vastam, multiplicem, at

que omnigenam sibi Eruditionem, subaeternaque adeo insigni crisi Iudicium vindicare auit, ut de vnus cuiuscunque studii, atque argumenti genere decretoriam ferre queat sententiam? Id enim et supra vires ingenii humani, et supra terminum vitae nostrae positum est, ut nonnemo Orbem illum scientiarum, quem Graecis Encyclopaediam nuncupare libuit, dicendo, legendoque obiret, et obeundo omnia, et singula Bonarum Artium Mytheria penetraret, exhauriretque ita, ut omnigenae Eruditorum Classis Censorem, Arbitrumque rectum cum dignitate, et securitate agere posset. Sed nec vnus hominis ea potest esse industria, atque felicitas, ut nihil aliis indagandum, animaduertendum, reperiendumque vel in vno argumento relinquere queat. Profecto huius humanae imbecillitatis perspicaciores nonnulli Patriae Scriptores belle conscii, relicto alto illo Encyclopaediae pelago atque circulo, breuiori, eique propius sibi cognito, stadio decurrendo, bonis avibus se committere maluerunt potius, quam longa per deserta susquedeque oberrare, et vanae famae vanum aucupari ventum. Quod ut apertius quisque intelligat, quam recte, meritoque pronunciem expendat paulisper, quanto cum adplarsu, atque adgratulatione Orbis Litterati *Georgius Jeremias Hannerus* Historicorum: *Stephanus Wefzprémi* vero, Medicorum Hungariae, et Transilvaniae *Biographias* in dias protulerint luminis auras. Ut ergo solus quoque Poëtas etiam Patriae honos, et cultus maneat, ego Eorum, prout supra innui, Vitae, atque Operum Memorias singulari Monumento, quod in plures utique dispescetur Partes, complectar, et sub isthoc titulo publici

satagam facere iuris: Templum Honoris
Vatibus Hungaricis Sacrum.

Vt porro Exteri quoque Litteratores aequos Rei nostrae Aestheticae Arbitros agere valeant; videantque Poetas Nationis Hungariae perinde suis esse dignos Praeconibus, singulorum Biographicarum Imaginum Monumentum, quorum quolibet vnum efficiet Volumen, praecedet singulus, separatim prelo subiiciendus: *Fasciculus Florum Poeticorum ex Parnasso Hungarico descriptorum*; exhibens specimina Carminum varii generis, atque argumenti illorum Poetarum, quorum Biographias dictum continebit monumentum. Ex quo iam patet, et suapte intelligitur, nos duplicis ordinis moliri opus; *Biographiam* nempe, et *Collectionem Poetarum Hungarorum*. Illa nostrae mentis partus: haec vero spicilegium duntaxat eorum Artis, atque Venae Poeticae habenda erit.

De his igitur meis conatibus et nisibus Amoeniorum Litterarum Cultores, ac Maecenates tempestive informare operae pretium duxi, ut si quo subsidio opportuno me iuvare possint, id praestare etiam velint, ac dignentur, recepturi communem Pietatis, atque Gratitude fructum, quo illis amplissimo reddendo, me omnino, ut iustum, dignumque est, plurimum obstrictum, suo loco, atque tempore non invitus profitebor. Atque hic publicus Nuncius meus, quem ad compensandas singulares interpellationes, et praecauendos Tabellarii mutuos sumtus Domesticis aequae, ac Exteris in usum curo Ephemeridibus, sit eis instar Humillimi supplicis Memorialis, quo eorum

gratiam, opem, atque patrociniū implora-
bam. Miskoltzino die 5-ta Julii A. C. 1794-

Michael Tertina

in Regio Miskoltziensi Gymnasio
Poeseos Professor Publ. Ord.

Publica Praemia, et Honores ad exeitan-
dam Litteratorum Hominum industriad, atque
aemulationem tanti mihi semper visa sunt mo-
menti, vt nonnisi his duobus adminiculis spe-
rem, ac existimem in Patria Nostra Bonas Ar-
tes ad eum posse florem, atque perfectionem
peruenire, quam ei hactenus aliae pleraeque
politioris Europae Gentes aestimatione et pa-
trocinio suo conciliare studuerunt inuidendam.
— Gratiae igitur Viris illis Illustribus, in Pro-
vincia Szathmariensi Boni Gustus propagandae
Doctrinae integerrimis habendae immortales,
qui proposita, haud contemnenda, remunera-
tione, anni, ni fallor, superioris mense De-
cembri, Magistris aequae ac Alumnis Elegentio-
rum Litterarum Districtus Litterarii Magno-
Varadinensis perquam opportunam inlarescendi
obtulerunt occasionem. Faxit Numen Provi-
dentissimum! vt exemplo illorum plures, qui
opibus atque fortunis largioribus abundant, ad
promovendam hanc germanam Pulchri cog-
nitionem, sensumque eius adeo Nationi nostrae
necessarium, suam effundant munificentiam.
Forte enim ita si non perfectos, saltem tin-
ctos gustu bono plures nancisceremur Cines,
qui ipsi deinde Amoeniores Litteras vberri-
mo cum fructu apud nos proferre possent. Fru-
stra namque sunt Marones, Flacci; Nasones,
Tullii, si desint Maecenates, atque Pomponii.
Languent deliciosissimae horti opes, nisi sint
qui crebra rigatione] incrementa] earum curent.

In iudiciis porro, de aliorum labore recte ferendis omne utique partium studium procul abesse debet: cuius ut Maecenates nostri laudatissimi levissimam etiam suspicionem a se amoverent, decreverunt alterius Districtus Litterarii Homini opera uti; qui honor cum mihi partim indigno, partim invito delatus fuerit, ut relectis, atque ad trutinam aestheticam revocatis complurium aemulorum Opellis, meum tandem depromerem iudicium, iteratis fui interpellatus vicibus. Res per sese non tam ardua, quam invidiae obnoxia erat; sed quia tantae auctoritatis Viris parendum fuit, reductis singulorum Auctorum ad Aestheticae principia Lucubrationibus, ex pluribus duas potissimum comperi Dissertationes, quae nominari merentur; altera D. Stephani Joó, Primariae Vernaculae Scholae Magno Karolinenfis Magistri Ordinarii Regii, altera in cuius fronte legitur: *Juvenum Utilitati, Venustarum Artium Incremento: De Vi Boni Gustus in Institutionem Litterariam Juventutis Hungaricae Dissertatio.*

Et quamvis D. Stephanus Joó in hoc genere Litterarum ostendat, se non esse plane peregrinum, tamen notiones *Boni Gustus* non evolvit philosophice, neque quid eae sint, examinat; quod tamen non erat praetermittendum. Non enim satis est dicere, gustum Litterarum e veteribus Romanis, et Graecis esse petendum, sed oportebat id expedire, quid Venustum illud, et Pulchrum in iis sit, curae Venustum, at Pulchrum haberi debeat; atque id exemplis, e Veteribus Auctoribus excerptis, fuisset comprobandum, facto examine cogitationum, et idearum, quae vim illam pulchritudinis continuissent. Quod alter Anonymus

ille prestitit, statimque vsum, et applicationem ad Patriae nostrae rationes adiunxit, et quomodo in omni Patriae Statu imitatio solidarum huiusmodi cogitationum fieri possit, ostendit. Sed nolumus plura de Scripto hoc percensere, id tantum significamus Auctori, vt nomen suum apud me profiteatur, et mox constitutum praemium accipiet.

Carmen itidem Elegiacum, quod, praeter ceteris elaboratum, iudicabatur, est hoc titulo: *Prolixior Descripto Versiculorum Ouidii L. I. de Ponto Elegia III. Non ager hic pomum etc.* Cuins Auctor ex meis manibus perinde suum obtinebit praemium; Ipsumque Carmen aut iam vulgatum est, aut proxime vulgabitur, Isinuabam Miskoltzino die 22-da Julii Anno 1794.

Michael Tertina,
in Regio *Miskoltzensi* Gymn.
Poes. Professor Publ. Ord.

Baróti Szabó Dávidnak illy tizimű munkáji ki-jöttek :

I. ször. *Hölteményes Munkáji*, első's második kötet. Utolsó ki adás. Kassán, Ellinger János' betüivel: (ezeket *Mansfeld* metszette) 1789-dikben kissebb 4 rétb. Hogy a' Tanuló Ifjúság is könnyebben meg-szerezhesse, ezután a' két kötetnek, képpel együtt, öszveséggel 51 kr. léfzen az árra. Ezen Munkák külömbféle görög, 's deák mértékű jól ki-miveltt versekből állanak.

II. ször. *Kiseded Szótár*, második ki adás, meg bővítve. Kassán, Ellinger János betüivel (ezek is *Mannsfeld'* metzéséből való) 1792-dikben 8 rétb. Az árra a' Tanuló Ifjúság'

bedvéért 30 kr. lessz ezután. Ezen Szótár, a' szebb, ritkább, szokatlanabb, isméretlenebb Magyar igéket, szavakat, 's a' t. 's az azokkal való élést foglallya magában.

III-szor. *Paraszti Majorság*, második kiadás, meg jobbitva. Kassán, Fűskuti *Landerer Mihály*' betüivel 1794-dikben 8 rätben. Ezen munka a' mezei gazdaságra-tanításon kívül mellesleg erkölts-javító, 's mulattságos is, 16 apró könyvekből áll, *Vanierből* fordítatott, Magyar könnyü értelmü, természetes *hexameter* rel. Mutató tábla is vagyon hozzá adva, melly az első ki-adásban nem völt. Az árra 40 kr. *Landerer Uram*, midön először maga költségén ki-adta völt, 1 for. és 20 kron arúltá.

Ezen Munkából egynehány rendet ide iktatunk a' végre, hogy mind belső mivóltát, mind külső készületét kiki egy tekintettel által láthassa.

Az egész Munka' foglalattya.

Elkezdem, Te velem lévén, visgálni helyeknek

Természettyeiket: Munkást majorokba vezetni:
Nyájhoz látni: dologra tinót szoktatni: szelid, és
Vad fákkal földnek kebelét bé-vonni: mezőköz
Látván majd azután aratáshoz, 's többi dologhoz
Mellyet az esztendő meg vár; veteményre be-
szédem,

És szöllőkre, borokra. le-száll: szép rendbe
szedettvén

Már az határ; [majd házi szelid madarakra
(Galambra

Főképp) jó versem: méz gyűjtő méhek; ezeknek
Házaik, Országjok, meg fognak rendre jelenni:
Végre halas-tóval bé fog vezetödni, vadas kert.

A j á n l á s.

Erdély' és Magyar édes Hazánk' fő Naggyai,
kikben,

Mint értz-oszlopiban, vagy on helyhez tetve re-
ménye

Kis Népünknek, ezen munkát Ti-nékte k ajánlom
Hajdani Nyel. eteken jelenik meg előttetek, a'
melly

Hogyha ki-vész, ki-vészünk Magyar ok, 's hí-
rünk is alig lesz.

Az Helységeknek, 's Személyeknek nevei,
a' mellyekben, 's a' kiknél, találta tni fognak
az említett Munkák.

Arad, Tek. Keresztes András I. Professor.
Béts, a' Magyar Hírmondó' Írója. *Debretzen*,
N. Tifzt. Viski Agoston Prof. *Eger*, N. Tifzt.
Horváth Eusebius Prof. *Győr*, N. Tifzt. Ba-
logh Sándor Prof. *Kassa*, a' Szerző, és Raj-
ner Könyv-kötő Úr. *Kelzthely*, Tek. Für
Márton Director. *Kolozvár*, N. Tifzt. Boer
Imre Úr, és Hochmeister Könyv-nyomatató Úr
Komárom, N. Tifzt. Szent-Miklósi Director.
Lötse, Tek. Dayka Gábor Prof. *Márcs-Vá-
sárhely*, N. Tifzt. Liffzi András Prof. *Miskoltz*,
az Iskolák' Igazgatója. *Nagy-Szombat*, N.
Tifzt. Zaliccár András Director. *Nagy-Várad*,
Tek. Keresztúri József Prof. *Nyitra* N. Tifzt.
Lampach Elek Prof. *Pest*, N. mosótzai Insti-
toris Gábor Úr. *Péts*, Tek. Tsonka János
Prof. *Poson*, Tek. Gubernáth Antal Prof.
Rosnyó Bánya, N. Tifzt. Strohamer Director.
Sátor-Uhely, N. Tifzt. Sihullzki József Su-
perior, és Director. *Sopron*, N. Tifzt. Fallya
Istvan Director. *Szeged*, N. Tifzt. Rab enhu-
ber Bernárd Prof. *Székes Fejérvár*, N. Tifzt.
Virág Benedek Prof. *Ungvár*, Tek. Bekete
Imre Director. *Veszprim*, N. Tifzt. Gáll János
Professor.

Ha még tér a' meg nevezett Munkákba bé vertt temérdek költség, a' meg ígértt *Magyarság' Virági* is nem sokára ki fognak jöni. A' kik látták ezen munkát, magyar kis Könyvtárnak nevezték. *Jegyzés.* A' Költeményes Munkákban esett nyomtatásbéli hibák' új's tökéletes lajstromát, melly azoknak első elszabításokkor el maradt, a' fenn nevezett Uraknál fel találhatni.

Következendő újj Könyvek érkeztek hozzánk a' napokban:

Psychologia, Campéből. Pozsonban és Komáromban, *Weber Simon* Péter költségével és betüivel 1794 8 ad rétbén, 9 árkusból áll.

Prosodia Latina Regulis, partem refictis Molnarianis, partem novis pluribus comprehendit, atque in novam redegit formam David *Szabó* de Bartzafalva. Posonii et Pestini typis et sumtibus Joan. Mich. *Landerer* de Füs kút. 1793. 8 ad rétb. 32 old.

Institutiones Juris Hungarici, praemissis ejusdem Historia, ac Prolegomenis, tres in Libros divisae. Liber III. Posonii, typis Langguthianis. Negyed rétbén 343 oldal.

Beyträge zur philosophischen Anthropologie und den damit verwandten Wissenschaften. Herausgegeben von Michael *Wagner* (Egy érdemes Hazánkfia) Erstes Bändchen. Wien, bey Joseph *Stahel* und Compagnie 1794. Nagy 8 ad rétbén, 21 árkus.